Finsk Lapphund

Rasestandarden, og hvordan den skal tolkes.

Skrevet av Eija Lehtimäki
Oversatt av Christian Lauluten og Ragnhild Birkeland i samarbeid med Petra Palukka

GRUPPE: 5, FCIs RASENR.: 189
GODKJENT AV NKKS STANDARDKOMITE 2012

RASEBESKRIVELSE FOR FINSK LAPPHUND (Suomenlapinkoira)

Opprinnelsesland/hjemland:
Finland.

Helhetsinntrykk:
Noe mindre enn middels stor, kraftig bygget i forhold til størrelsen, litt lengre enn mankehøyden. Lang og tett pels, ståører.

Viktige proporsjoner:
Kroppsdybden noe mindre enn halve mankehøyden. Snutepartiet noe kortere enn skallelengden. Skallen noe lengre enn bred, dybden lik bredden.

Adferd/temperament:
Ivrig, modig, rolig, lærevillig. Vennlig og trofast.

Hode: Kraftig, ganske bredt.
Skalle: Bred, lett hvelvet. Hvelvet panne. Godt markert pannefure.
Stopp: Tydelig.
Nesebrusk: Sort foretrekkes, eller i overensstemmelse med pelsfargen.
Snuteparti: Kraftig, bredt, rett neserygg. Jevnt, men svakt avsmalnende sett ovenfra og i profil.
Lepper: Stramme.
Kjever/tenner: Kraftige kjever. Saksebitt.
Kinn: Tydelig markerte kinnbensbuer.
Øyne: Ovale. Mørkebrune, eller i overensstemmelse med pelsfargen. Mykt og vennlig uttrykk.
Ører: Middels store, bæres stående eller halvt stående. Plassert ganske langt fra hverandre, temmelig brede ved basen, trekantede og meget bevegelige.

Hals: Middels lang, kraftig, dekket med tett pels.

Forlemmer:
Helhetsinntrykk: Kraftige med god benstamme. Rette og parallelle sett forfra.
Skulder: Lett skråstilt.
Overarm: Like lang som skulderbladet. Ganske åpen vinkel mellom skulderblad og overarm.
Albue: Peker rett bakover, rett under brystkassens underside.
Underarm: Rett, god benstamme.
Mellomhånd: Middels lang, lett skråstilt. Elastisk.
Poter: Godt hvelvede, mer ovale enn runde, dekket med tett pels. Elastiske tredepute.

Kropp:
Manke: Muskuløs, bred, lett markert.
Rygg: Kraftig og rett.
Lend: Kort og muskuløs.
Kryss: Middels langt, velutviklet, bare lett fallende.

Bryst: Ganske langt, rekker nesten til albuene, ikke veldig bredt. Lett hvelvede ribben, tydelig forbryst.
Underlinje/buk: Lett opptrukket.

Hale:
Forholdsvis høyt ansatt, middels lang, dekket med tett og lang pels. Halespissen kan ha en J-formet krok. Ringlet over ryggen eller til siden under bevegelse, kan henge i hvile.

Baklemmer:
Helhetsinntrykk: Kraftig benstamme, sterke, rette og parallelle sett bakfra.
Tydelig vinklet, men ikke overdrevent.
Lår: Middels lange, ganske brede med velutviklet muskulatur.
Knær: Peker rett forover, tydelig vinklet.
Underlår: Forholdsvis lange og senete.
Haser: Moderat lave, tydelig vinklet, men ikke overdrevent.
Mellomfot: Ganske kort, kraftig og rett.
Poter: Som forpotene. Sporer ikke ønskelige.

Bevegelser:
Frie. Skifter hurtig fra trav til galopp, som er den mest naturlige gangart. Parallelle bevegelser. Rask og smidig under arbeid.

Hud:
Tilliggende uten rynker.

Pels:
Hårlag: Rikelig. Dekkpelsen lang, rett og grov, bløt og tett underull. Spesielt hos hannhunder en tydelig halskrave. Kortere pels på hodet og forsiden av bena.
Farge: Alle farger tillatt, men grunnfargen skal dominere. Tegninger i avvikende farger tillatt på hodet, nakken, brystet, undersiden av kroppen, på ben og hale.

Størrelse og vekt:
Mankehøyde: Hannhunder: 49 cm, ± 3 cm
Tisper: 44 cm, ± 3 cm
Typen viktigere enn størrelsen.

Feil:
Ethvert avvik fra foregående punkter skal betraktes som feil.
Hvor alvorlig feilen er, skal graderes etter hvor stort avviket er i relasjon til rasebeskrivelsen.
− Manglende kjønnspreg
− Lett hode, utilstrekkelig stopp
− Hengende ører
− Halen alltid lavere enn overlinjen
− Overvinklet eller for dårlig vinkling
− Manglende underull, flat pels, krøllet pels

− Ubestemmelig grunnfarge

Diskvalifiserende feil:
Hunder som viser tegn på aggressivitet og/eller har fysiske defekter som påvirker hundens sunnhet skal diskvalifiseres.
− Over- eller underbitt
− Haleknekk

OBS
Hannhunder skal ha to normalt utviklede testikler på normal plass.
Rasebeskrivelsen er oversatt fra gjeldende FCI-standard.

Forord

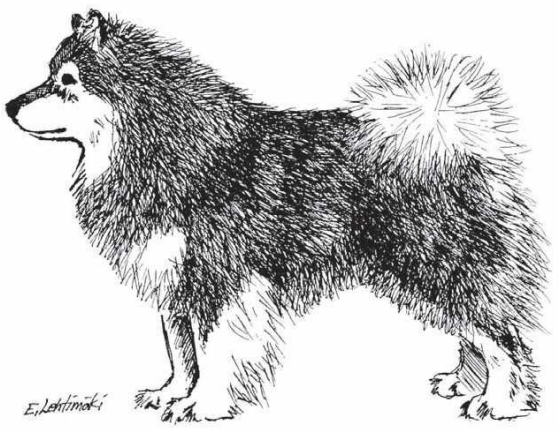

Rasestandarden for finsk lapphund har med hensikt blitt holdt ganske romslig. Mindre detaljer har aldri hatt stor betydning i utstillingsringen eller i avlsarbeidet, heller ikke når en har valgt seg en ”venn for livet”. Derfor er det stor variasjon innen rasen, selv om typen er blitt befestet, og en som regel kan gjenkjenne et individ i rasen som finsk lapphund. Det er det som er så fint med den finske lapphunden.

Ofte er en standard bare en beskrivelse av rasens anatomi, og dette gjelder også finsk lapphund – det ”lille ekstra” som gjør en lapphund til en lapphund, forblir udefinerbart.

Dette heftet har blitt laget for å hjelpe dommere og oppdrettere og alle andre som leser det, til å danne seg et bilde av en korrekt finsk lapphund av riktig type, samtidig som det beskriver de særegne detaljene som gjør at en lapphund ser ut som en typisk representant for rasen.

Det er mange fantastiske, nesten perfekte finske lapphunder, men som likevel tydelig er forskjellige når det gjelder temperament og utseende. Det unike og fine med rasen er at det ikke finnes to finske lapphunder som er helt like, og slik bør det også være i framtiden.

Helhetsinntrykk

Helhetsinntrykket er den viktigste delen av standarden. Her beskrives den kynologiske typen, proporsjonene og det generelle utseendet.

Det er helhetsinntrykket som bør være den avgjørende faktoren når en dommer plasserer en hund på utstilling. Til og med utmerkede representanter for rasen kan ha mindre feil når en ser på detaljer. En skal med første øyekast se hvilken rase og hvilket kjønn hunden er. Helhetsinntrykket kan likevel kanskje være noe av det som er vanskeligst å dømme for en dommer. Riktig type kan ikke til fulle beskrives med ord, og er noe en må lære seg å gjenkjenne.

Helhetsinntrykket er altså meget viktig når en dømmer. I utstillingsringen er det ofte hunder en umiddelbart gjenkjenner som langhåret spisshund, men ikke finsk lapphund. En overdådig pels og bra reisning sammen med en akseptabel konstruksjon kan fort lure en dommer til å plassere en hund høyt, enda hunden mangler det som gjør en finsk lapphund til en finsk lapphund.

Det finnes finske lapphunder som ser ut som eurasiere, fargede samojeder eller bare en generell spisshund. Det er bare det rasetypiske utseendet og uttrykket, riktige proporsjoner og bevegelser, sammen med en korrekt pels, som utgjør en finsk lapphund.

I forhold til størrelsen er finsk lapphund en kraftig bygget hund, og det kraftige inntrykket blir forsterket av rikelig, tykk og utstående pels. Overdådig behåring får hodet og beina til å se mye kraftigere ut enn de i virkeligheten er. Pelsen får også kroppen til å se både bredere og dypere ut, slik at den gir et rundere inntrykk. Det er derfor viktig å kjenne på hunden.

Pelsen kan også gjøre at proporsjonene ser annerledes ut. En hund med mye pels kan fort se lavstilt ut, og den tykke pelsen på brystet og bakparten kan få en hund til å se lengre ut enn den egentlig er. En trenger mye trening for å se hvordan hunden egentlig ser ut under all pelsen.

På tross av sin kraftighet, skal den finske lapphunden gi et mykt inntrykk. Den skal aldri gi inntrykk av å være skarp eller glefsete. Væremåten gir inntrykk av en snill hund som har respekt for mennesker. Den har en ydmykhet og underdanighet som er spesielt karakteristisk for tispene innen rasen. Denne typiske væremåten sees gjennom hvordan hunden går og står, gjennom haleføringen og uttrykket.

Proporsjoner

Den finske lapphunden skal være noe lengre enn den er høy, og dette betyr på ingen måte kvadratiske proporsjoner. Sammenlignet med mange andre spisshunder gir den finske lapphunden et mer lavstilt inntrykk, og er ikke like sprudlende i utstillingsringen. Dette, sammen med at spesielt tispene ofte lar halen henge ned, bidrar til at finske lapphunder ofte kan se litt lange og lavstilte ut, heller enn korte og høystilte.

Mens den lapske vallhunden representerer en utpreget traver, er den finske lapphunden en blanding av forskjellige kynologiske typer. Begge rasene stammer fra hundestammene i Lappland, som hadde stor variasjon. Den finske lapphunden stammer fra den tiden man gjette reinflokkene hele tiden, og hundens oppgave var å beskytte flokken og holde den samlet. Seinere, når en ikke lenger gjette flokken døgnet rundt, og reinen fikk gå fritt i skogen og på vidda, var det nødvendig med en hund som kunne løpe lange avstander for å samle flokken. Da passet det bedre med en type som den lapske vallhunden, siden en trengte en hund med mer utholdenhet.

Den finske lapphunden er derfor kortere og mindre vinklet enn den lapske vallhunden. Likevel har den finske lapphunden egenskaper som gjør den til en hardfør hund også i dag, fordi slike egenskaper var viktige når arbeidsdagene kunne være lange og harde.

Med tanke på felles historie og felles stamfedre til disse to rasene, bør ikke trekk fra den lapske vallhunden vurderes som en like stor feil som trekk fra en del andre raser.

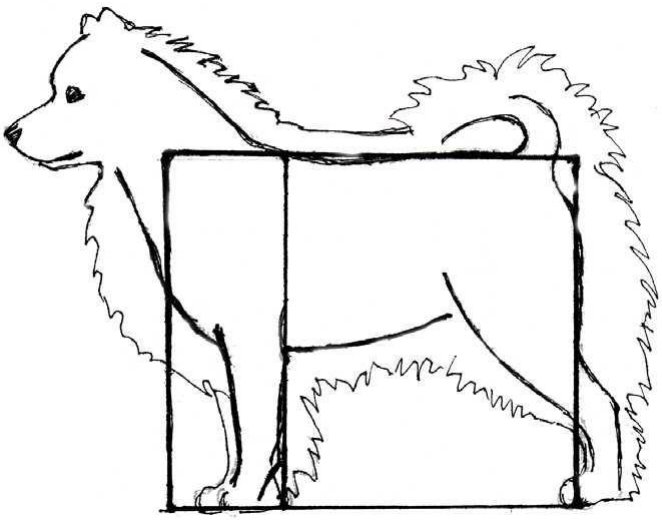

Illustrasjon: Eksempel på riktige proporsjoner og en balansert kropp.

Hannhunder som er av litt forskjellige typer, men likevel viser utmerket helhetsinntrykk

Øverst til venstre: Meget bra hode og beinstamme. Selv om halen bæres løst, forstyrrer det ikke helhetsinntrykket.
Øverst til høyre: Utmerket helhetsinntrykk selv om overarmen er noe kort og steil.

I midten til venstre: Kippører, utmerket type. Merk hans meget karakteristiske væremåte.
I midten til høyre: Kraftig hannhund som kunne hatt et kraftigere hode.

Nederst til venstre: Meget lovende unghund som ikke er i full pels ennå.
Nederst til høyre: Kraftig beinstamme, utmerket helhetsinntrykk. Meget bra hode og uttrykk.

Tisper som er av litt forskjellige typer, men likevel viser utmerket helhetsinntrykk

Øverst til venstre: Svært vakker tispe som gir et feminint inntrykk.
Øverst til høyre: Kraftig tispe med et bra hode.

I midten til venstre: Kraftig kropp og hode, men likevel ikke for maskulin.
I midten til høyre: Vakker tispe som ikke er for lang, men selv ikke en tispe bør være lengre enn dette.

Nederst til venstre: Godt vinklet, bra beinstamme, men ikke fullpelset.
Nederst til høyre: Ung tispe med et utmerket uttrykk.

Finske Lapphunder som viser feil helhetsinntrykk

Øverst til venstre: Kort i kroppen, for lett i kropp og hode, for lite vinklet og for lite pels.
Øverst til høyre: Høystillt, for lange bein og haser.

I midten til venstre: Alt for tung og lavstillt.
I midten til høyre: For lang i kroppen og for lavstillt. Skulderen er for steil og fremskutt.

Denne illustrasjonen viser hvordan pelsen kan få kroppen til å virke lengre. Det er viktigere å se hva lengden består av enn å se på forholdet mellom lengde og høyde. På illustrasjonen til venstre består lengden av en sterk fram- og bakpart og en relativt kort rygg. På illustrasjonen til høyre er det en svak front- og bakpart sammen med et langt rygg- og lendeparti.

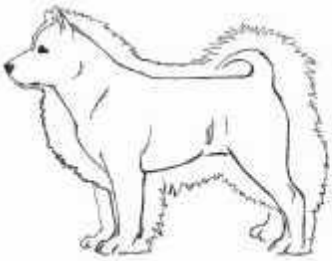

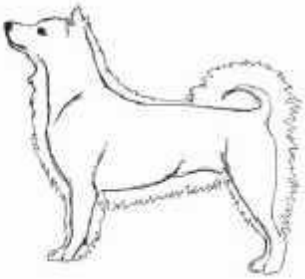

Hodet

Hodet skal være kraftig, men likevel ha et mykt uttrykk. Et riktig ”bamseaktig”, vennlig uttrykk oppnås når skallen er bred, noe konveks, stoppen godt markert, og en kraftig snute, bred og kortere enn skallen. Snutepartiet smalner bare litt utover mot nesen, og snuten skal være ”full” og bra utfylt. Kjeven skal være bred og kraftig. Spesielt skal en merke seg underkjeven, som må være godt nok utviklet. Møtepunktet mellom snuten og skallen må være rett i profil og kinnbenene skal være ganske kraftige. Neseryggen skal være rett og stoppen tydelig, og danne en vinkel med snuten. Pannefuren skal være godt definert, og skal være synlig gjennom pelsen.

Ørene skal være ganske langt fra hverandre, ikke oppå hodet, og ikke for tett inntil hverandre. De skal være ganske små, trekantede, brede ved basen og runde på toppen – på ingen måte lange eller spisse. Videre skal ørene ha mye pels, som beskytter mot kulde og mygg. Store, spisse eller lite behårede ører er en feil. Tippører er like akseptert som ståører. Hengeører er derimot en feil, men ikke diskvalifiserende. Videre er ulike ører (et ståøre og et kippøre) akseptert.

Øynene skal være ovale og så mørke som mulig. Brune hunder får ha lysere øyne, men de skal ikke være gule. Blå øyne er diskvalifiserende. Store, runde øyne forekommer – dette er feil. Nesen skal helst være svart. Brune hunder har imidlertid alltid brune neser. Sobelfargede hunder spesielt har ofte en lys stripe på nesen, og dette er ingen feil.

Generelt har finsk lapphund saksebitt, men tangbitt er også akseptert. Et tydelig over- eller underbitt er diskvalifiserende. Premolarene kan noen ganger mangle, og dette skal alltid nevnes i kritikken.

Utmerkede hoder og uttrykk:

Til venstre: Kraftig maskulint hode.
I midten: Utmerket profil. Legg merke til den godt markerte stoppen og de godt pelsede ørene.
Til høyre: Vakker hannhund med et mykt uttrykk og et kraftig snuteparti.

Utmerkede hoder og uttrykk:

Ung hannhund med et pent hode.

Ung hannhund med avrundede ører.

Utmerket, mykt og vennlig feminint uttrykk.

Meget vakkert feminint uttrykk

Korrekte kippører.

Utmerket feminint hode, et øre som står og et kippøre, dette er godkjent.

Utypiske hoder og uttrykk

Øverst til venstre: For lite markert stopp, langt og lett snuteparti.
Øverst til høyre: Kraftig hode, men mangler markert stopp og et rasetypisk uttrykk.

Nederst til venstre: For store schäferlignende ører.
Nederst til høyre: Hengeører skal påvirke premiegraden.

Kropp

Kroppen er relativt kraftig, men aldri tung. Manken er noe markert, og overlinjen skal være rett, den skal på ingen måte være sluttende eller karperygget. Fordi en del lapphunder har markert manke og mye pels på bakerste del, kan de noen ganger se noe salrygget ut. Lendepartiet skal være kort, men tispene har generelt et lengre lendeparti enn hannhundene. Krysset skal bare være lett fallende, middels langt og velutviklet, spesielt hos tisper. Svært sluttende kryss forekommer, noe som er grunnen til at noen hunder gjerne stiller seg understilt.

Illustrasjon: Denne hunden er høy bak fordi den er dårligere vinklet bak enn foran. I tillegg har den for fallende kryss med lavt ansatt hale.

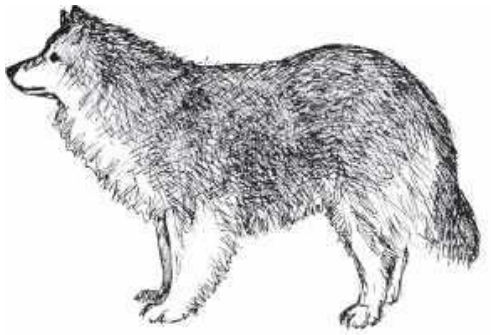

Brystkassen skal ikke være overdrevet. En for bred brystkasse som blir tønnelignende, forårsaker ukorrekte, utvridde albuer i bevegelse. Smale fronter forekommer også, men for brede fronter påvirker hundens bevegelse mer negativt enn en noe trang front. Brystkassen må ikke bli for dyp, den skal gå nesten ned til albueleddet, men aldri under.

Bein og bevegelser

Beina er kraftige med god beinstamme. Dommere må alltid kjenne etter med hendene, ettersom håret på beina ofte kan gi feil inntrykk. Når hunden står, skal beina være parallelle sett forfra og bakfra. Når hunden beveger seg, er ideelle frambeinsbevegelser ikke helt rette og parallelle, men skal ligne på jervens. Med andre ord skal poten til en finsk lapphund gå noe innover, og frambeinsbevegelsene lage en bue. Lapphunden pleier å bevege seg slik at den bare lager ett spor etter seg, som en perlesnor, på bakken, og dette må ikke mistolkes som trange bevegelser. I tillegg kan bakbeinsbevegelsene se trangere ut enn de virkelig er hvis hasene er godt behåret.

Illustrasjon:
Forfra i bevegelse: Legg merke til at frambeinsbevegelsene ikke er helt rette og parallelle.
Bakfra i bevegelse: Legg merke til tendensen til å etterlate bare et enkelt spor på bakken.

Sett forfra er bredden på brystet korrekt når det er plass til en hånd, selv om hundens størrelse må tas i betraktning. For trang front forekommer hos lapphunder, men en finner også for brede brystkasser, noe som gjør at noen hunder har en tendens til å vende albuene ut i bevegelse.

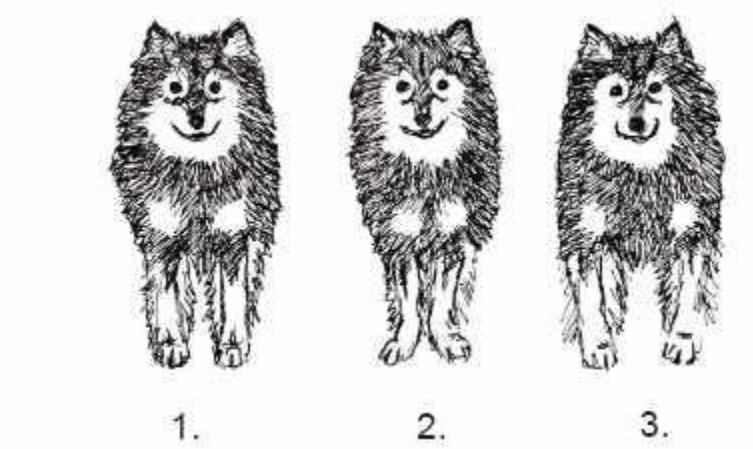

Illustrasjoner 1. Korrekt front 2. Trangt bryst 3. Bredt bryst.

Vinklingen er klart markert, men ikke for sterkt. Noen ganger er finske lapphunder overvinklet, men nå for tiden er det mer vanlig å se hunder med dårlig, nesten ikke-eksisterende vinkling. Særlig bør en legge merke til frontvinklingen. Skulderbladet og overarmen må være like lange, og vinkelen de former, må være tydelig markert. En hyppig forekommende feil er en kort, steil overarm, noe som fører til at forlemmene står for langt framme i front istedenfor at de er plassert under kroppen der de støtter vekten fra brystkassen. I tillegg vil en kort overarm føre til korte, lite effektive og overdrevne bevegelser.

Mellomhånden er svakt skrånende og fleksibel. En steil mellomhånd kan ikke fungere godt som "sjokkabsorberer". Det samme gjelder en for skrå, svak mellomhånd.

En korrekt vinklet front er svært viktig ettersom det er fronten som belastes mest, særlig under bevegelse.

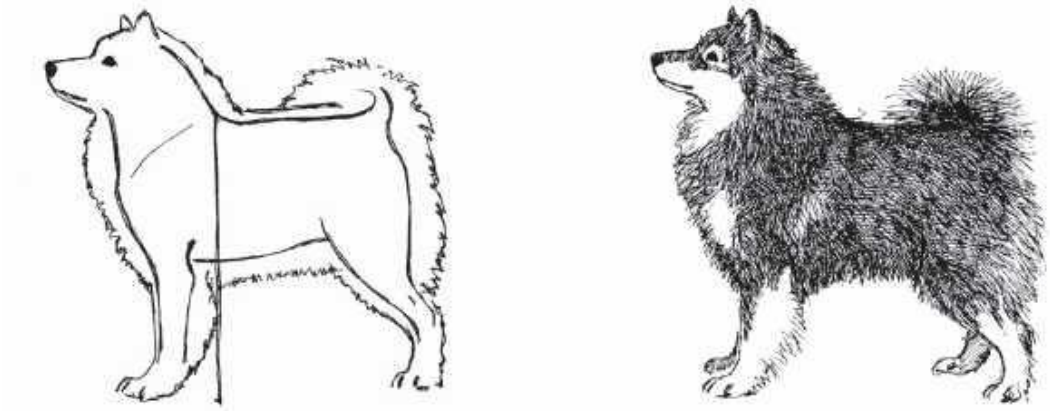

Illustrasjon: Denne hunden har en god bakpart, men overarmen er steil, noe som fører til at forlemmene er plassert foran linjen som går ned fra manken.

For å oppnå den riktige styrken under bevegelse må en hund ha korrekte bakvinkler, klart markerte uten å være overdrevne. Det er lurt å kjenne på bakvinklene med hendene, særlig på lapphunder med kraftig pels. De overraskende lange hårene på forsiden av lårene og på baksiden av mellomhånden kan være misvisende (se illustrasjon).

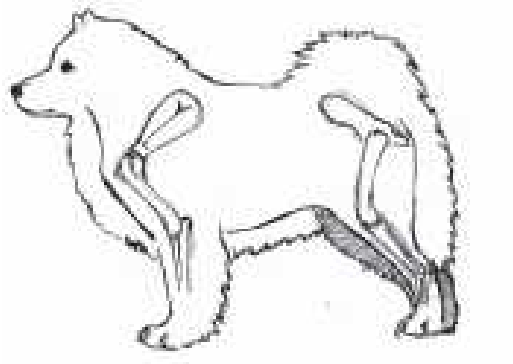

For å oppnå kraftfulle, effektive bevegelser må en hund ha brede, muskuløse lår og lave haser. Det finnes lapphunder med for høye haser. Sett bakfra må tredeputene på bakbeina være fullstendig synlige under bevegelse.

Dårlig vinklede, utpreget kuhasede bakbein er en vanlig feil. Slike hunder beveger seg lite effektivt i bakparten. Denne feilen må følgelig straffes i utstillingsringen.

Illustrasjon Denne hunden har en god front, men vinklene bak er langt fra tilstrekkelige, og krysset er for kort.

På utstillinger bedømmes bevegelsene når hunden traver. De korrekte lapphundbevegelsene er sunne og uanstrengte. Selv om finsk lapphund er kraftig bygget, skal den aldri bli så tung at bevegelsene mangler letthet. Når en ser på en finsk lapphund bevege seg, skal en kunne forestille seg at den arbeider dager i strekk på viddene i Lappland. Når den løper fritt, vil den finske lapphunden veksle lett fra trav til galopp. Hunden må ha et langt nok steg ettersom en hund med korte steg ikke vil besitte tilstrekkelig utholdenhet. En slik hund vil sannsynligvis heller ikke være tilstrekkelig godt konstruert til å galoppere effektivt.

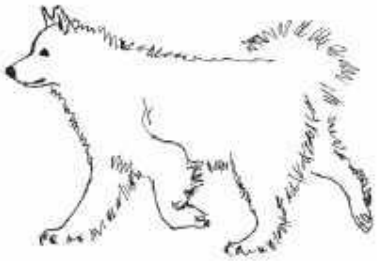

Riktig steglengde

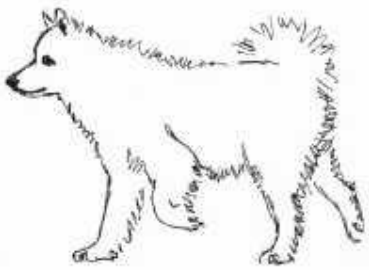

For kort steglengde

Korrekte bevegelser fra siden.

Hale

Halen er relativt høyt ansatt. I bevegelse ligger halen på ryggen eller på siden, i hvile henger den ofte ned. En for stramt rullet hale er ikke ønskelig på en lapphund, den bør isteden være livlig, og indikere hundens humør, i tillegg til å balansere bevegelsene. Spesielt tisper med typisk lapphundtemperament er svært villige til å slippe halen når de står stille. Hvis dommere krever at halen skal ligge på ryggen hele tiden i ringen, resulterer det i å favorisere for dominante hunder. Halen er riktig ansatt om en med hånden kan legge den oppå ryggen. Hvis den er lavt ansatt, er ikke dette mulig. Hvis hunden er perfekt på alle andre måter, skal ikke en løs hale alene påvirke bedømmelsen.

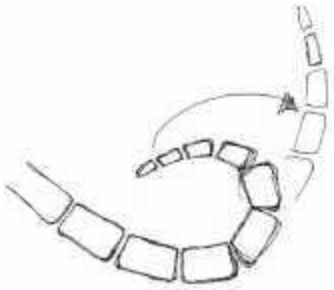

Illustrasjon:

J-formet krok: Haletuppen er krum, men mulig å rette ut i det minste i noen grad.

Illustrasjon:

Knekk: Sammenvokste ryggvirvler.

Noen lapphunder har en j-formet krok på haletuppen, den såkalte "gjeterkroken". Haletuppen kan være svært krum, men det vil alltid være mulig å rette den ut med hånda. En krok av denne typen er fullstendig akseptabelt. Imidlertid er knekk forårsaket av sammenvokste ryggvirvler en diskvalifiserende feil. En knekk kan forekomme hvor som helst i halen, i verste fall i ryggraden, mens den j-formede kroken bare er i haletuppen.

Pels

Pelsen skal være tykk og fyldig. Dekkpelsen er rett og må absolutt være stri slik at den ikke samler snø. Videre blir ikke en stri pels våt på samme måte som en myk fordi den er vannavstøtende. Dekkpelsen er ikke blank. Den skal være matt. Det er rikelig med underull, og den er myk og tett, slik at dekkpelsen står ut. Dommere bør forsikre seg om at det er rikelig med underull. Dekkpelsen kan iblant ha litt bølger (spesielt på unge hunder), noe som ikke er en feil så lenge den fortsatt er stri. Krøller og myk pels forekommer ikke alltid sammen, til og med en rett pels kan være myk. En stri og bølgete pels er mye bedre enn en rett og myk. Dekkpelsen skal ikke være så lang at den "henger".

En flat pels er feil. Pelsen på hodet og framsiden av beina er tydelig kortere. Særlig hannhundene har en utpreget man, og beina skal ha godt med hår på baksiden. Videre er hår på labbene (mellom tærne) ønskelig, og bør aldri klippes. Også ørene skal være tydelig behåret.

Pelsfarge

Alle farger er tillatt, så lenge hovedfargen dominerer. De vanligste fargene er svart, svart med lyse tegninger, brun, brun med lyse tegninger, viltfarget, sobel og crème. De fleste finske lapphunder har også hvite tegninger, men hunder som har hvitt som hovedfarge, er uønsket. Også brindle og sort sadel er uønsket og skal straffes.

Svart

Svart med briller

Svart med tegninger.

Brun med eller uten tegninger
(nesen er alltid brun)

Viltfarget

Créme

Domino

Sobel (svart nese)

Denne mengden hvite tegninger er fortsatt akseptabelt

Uønskede farger:

Sort Sadel

Brindle

Brindle med tegninger

STØRRELSE

For hannhunder er ideell mankehøyde 49 cm (46 -52 cm) og for tisper 44 (41 – 47 cm). Typen er viktigere enn størrelsen og små avvik fra størrelsene som er nevnt i standarden, godtas om hunden har riktig type og kjønnspreg.

TEMPERAMENT

Temperamentet er den viktigste delen av standarden (beskrevet også under helhetsinntrykk). En hund med feil eksteriør er fortsatt en god familiehund, om den har godt gemytt.

En finsk lapphund med riktig temperament er godt egnet til sin opprinnelige arbeidsoppgave, og den er i harmoni med både dyr og mennesker rundt seg, spesielt sin eier.

På grunn av omstendighetene i utstillingssammenheng blir bedømmelsen av temperamentet noe overfladisk, blant annet på grunn av at en har begrenset med tid. Den finske lapphunden skal være rolig og vennlig, og underdanig mot mennesker. Den kan være noe reservert, men aldri redd, selv om tispene noen ganger kan virke litt sky.

Utpreget aggressivitet og knurring er på ingen måte akseptabelt hos en finsk lapphund, heller ikke hos hannhundene. Den finske lapphunden skal ikke under noen omstendigheter vise aggresjon mot mennesker.

Å samarbeide med eieren er en viktig egenskap for gjeterhunder, og derfor kan det ofte være slik at mange lapphunder heller har fokus på handleren enn på de andre hundene i ringen eller på utsiden av ringen.